

Danuta Gurdak
Papieska Akademia Teologiczna
Kraków

**Czasopisma w VTLS'ie,
czyli jak przebiega proces tworzenia opisów
bibliograficznych wydawnictw ciągłych
na przykładzie Biblioteki PAT**

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie osobom rozpoczynającym pracę w systemie VTLS, a szczególnie mającym w perspektywie zająć się opracowaniem czasopism, całości procesów związanych z tworzeniem opisu bibliograficznego wydawnictw ciągłych. Oczywiście jest to jedynie ogólny zarys mający unaocznnić powiązanie bazy lokalnej – w tym przypadku Biblioteki Papieskiej Akademii Teologicznej – z bazą centralną znajdującą się w Sopocie (CKTCZ), a także z Centralną Kartoteką Haseł Wzorcowych w Warszawie. Przytoczono także dwa rekordy bibliograficzne (dla czasopisma polskiego i zagranicznego). W celu porównania omówiono pola stałej i zmiennej długości w nich występujące. Zasygnalizowano również konieczność współpracy bibliotek uniwersyteckich, akademickich i kościelnych ze szczególnym uwzględnieniem ośrodków pracujących w systemie VTLS w Polsce i na świecie, a także znaczenie docierania do źródeł informacji poprzez Internet.

Nie trzeba podkreślać znaczenia, jakie posiada wymiana doświadczeń zdobywanych w zakresie automatyzacji bibliotek¹. Dlatego też, konsorcjum bibliotek w Polsce wprowadzające system VTLS kładzie szczególny nacisk na współpracę osób i instytucji w zakresie wdrażania systemu i wszelkich prac

---

¹ Zob. np. Pindłowa W.: *Współpraca bibliotek naukowych w zakresie automatyzacji. Międzynarodowa Konferencja, Kraków, 16-19 listopada 1998*. „Praktyka i Teoria Informatyki i Technicznej” 1999 nr 1 s. 39-41

z nim związanych.

Taka idea współpracy i współodpowiedzialności od początku przyświecała tworzeniu centralnej bazy danych, zawierającej opisy bibliograficzne wydawnictw ciągłych. Powstała ona w 1995 roku jako **Centralna Kartoteka Tytułów Czasopism (CKTCZ)** i jest posadowiona na serwerze Biblioteki Głównej Uniwersytetu Gdańskiego (BG UG)².

Początkowo przyjęto, że wspólna baza będzie zawierać polskie czasopisma naukowe. Pod koniec 1996 roku zaczęły wchodzić do bazy także czasopisma zagraniczne. Rozpoczęcie przez biblioteki tworzenia rekordów zasobu w lokalnych katalogach spowodowało wpływ do bazy CKTCZ czasopism o innym, nienaukowym charakterze (w przypadku bibliotek kościelnych często są to np. gazetki parafialne, które również muszą posiadać rekord bibliograficzny - nieodzowny do utworzenia rekordu zasobu). Poszczególne biblioteki współtworzące tę bazę, nie tylko wprowadzają dane opracowując czasopisma, ale i kopiują do katalogów on-line swoich bibliotek rekordy bibliograficzne wprowadzone przez inne biblioteki. Pozwala to na pełne spożytkowanie zgromadzonych w CKTCZ danych³. Zatem zrozumiałe jest, że od początku i bez zmian obowiązuje zasada merytorycznej odpowiedzialności każdej z bibliotek za jakość i poprawność tworzonych w tej bazie rekordów bibliograficznych. Samodzielna Sekcja ds. CKTCZ w BG UG odpowiada zaś za poprawność i spójność danych w bazie (zgodność z formatem USMARC rekordu bibliograficznego wydawnictw ciągłych⁴, właściwe powiązania z rekordami khw, prawidłowe wykorzystanie źródeł) oraz sprawną obsługę techniczną bazy.

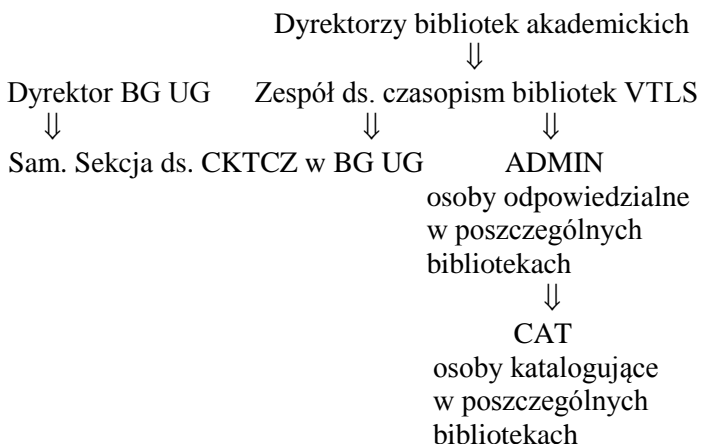
---

² Nazwa serwera: koala Sopot, adres: koala.bg.univ.gda.pl, login: hello user.clas02

³ *Wydawnictwa ciągle w formatach USMARC: rekordu bibliograficznego i rekordu zasobu : poradnik*. Pod red. Ireny Suszko-Sobiny. Sopot 1997

⁴ Nałęcz B.: *Format USMARC rekordu bibliograficznego wydawnictwa ciągłego : instrukcja wypełniania rekordu VTLIS*. Przy współpr. Anny Paluszkievicz, Marii Lenartowicz. Warszawa 1994

Oto **struktura organizacyjna bibliotek pracujących w systemie VTLS i współpracujących z bazą CKTCZ:**

Każdy użytkownik systemu VTLS zaliczony jest do odpowiedniej klasy, która określa zakres funkcji i operacji, jakie może on wykonywać. Poszczególne klasy użytkowników (poza użytkownikiem klasy USER) mają przydzielone hasła (password) zabezpieczające bazę danych przed ingerencją innych grup użytkowników systemu. W przypadku osób tworzących Centralną Kartotekę Tytułów Czasopism istotne są klasy: CAT i ADMIN oraz dodatkowo klasa CKIN dla użytkowników rejestrujących wpływy wydawnictw ciągłych w lokalnych katalogach.

Do klasy użytkowników określanej jako **CAT** należą osoby zajmujące się katalogowaniem. Mogą one tworzyć rekordy bibliograficzne i rekordy khw. W przypadku CKTCZ użytkownicy

klasy CAT zobowiązani są do nadawania wszystkim tworzonym bądź modyfikowanym rekordom statusu WAIT⁵.

Użytkownik klasy **ADMIN** posiada wszelkie możliwe uprawnienia w obrębie systemu VTLS. Osoba z takimi uprawnieniami po sprawdzeniu poprawności rekordu nadaje mu status KEEP⁶.

W Bibliotece PAT katalogowaniem czasopism w systemie VTLS zajmują się jedynie dwie osoby i wykonują tą pracę jako użytkownicy klasy CAT. Poza tym, jedna osoba ma uprawnienia ADMIN-a, zatem odpowiada za poprawność merytoryczną i techniczną wszystkich zatwierdzanych przez siebie rekordów bibliograficznych, zarówno w bazie CKTCZ i w bazie PAT oraz w razie konieczności wprowadza korektę. Druga osoba pełni funkcję ADMIN-a ds. haseł przedmiotowych i odpowiada za ich poprawne powiązanie z rekordem bibliograficznym.

Natomiast pracownicy klasy **CKIN** zajmują się rejestrowaniem wpływu wydawnictw ciągłych w lokalnych katalogach. Mają możliwość pełnego wprowadzania, modyfikacji i usuwania danych w obrębie ekranów: rekordu zasobu w formacie MARC i rejestracji wpływów. Ta praca w naszej bibliotece wciąż wykonywana jest w systemie Micro-ISIS. Planuje się jednak, po wprowadzeniu do bazy lokalnej większości bieżących napływających czasopism, przejście na rejestrację wpływu w systemie VTLS.

---

⁵ W systemie VTLS nowe rekordy oraz zmodyfikowane wersje rekordów już istniejących w bazie tworzone są w obszarze pamięci zwanym buforem. Każdy rekord znajdujący się w buforze ma określony status, który określa w jaki sposób rekord ma być traktowany przez program przetwarzający bufor. Rekordy w statusie **WAIT** pozostają od momentu jego nadania do dnia następnego w buforze, by znaleźć się w plikach tekstowych przeznaczonych do wydruku w celu korekty tych rekordów.

W CKTCZ jak i w CKHW status **WAIT** następnego dnia jest zamieniany automatycznie na status **REVIEW** (z punktu widzenia systemu statusy te mają identyczne znaczenie).

⁶ Rekordy, które otrzymały status **KEEP** są następnego dnia dołączane przez program przetwarzający bufor do bazy danych – jest to jednoznaczne z możliwością ich wyszukiwania z indeksu.

Procedura tworzenia i zatwierdzania rekordów w bazie CKTCZ jest następująca:

Osoby o uprawnieniach CAT tworzą rekordy bibliograficzne wydawnictw ciągłych w bazie CKTCZ. Tworzą także niezbędne rekordy khw w CKHW w Warszawie, pozostawiając je w statusie WAIT do zatwierdzenia. Kolejnym krokiem jest kopiowanie utworzonych rekordów khw po uzyskaniu przez nie statusu KEEP, do bazy CKTCZ w Sopocie. Dzieje się to najczęściej dopiero trzeciego dnia od ich wprowadzenia do bazy w Warszawie. Także z bazy CKHW należy skopiować elementy języka KABA, z których osoba katalogująca tworzy w CKTCZ hasła przedmiotowe, które z kolei czekają na nadanie statusu KEEP przez osoby do tego uprawnione w BG UG w Sopocie. Po powiązaniu rekordów bibliograficznych z odpowiednimi rekordami khw i khp⁷ pozostawia się je w buforze, w statusie WAIT. Osoby o uprawnieniach ADMIN dokonują korekty rekordów utworzonych przez daną bibliotekę nadając im status KEEP. Taki „zatwierdzony” rekord można – po uprzednim skopiowaniu potrzebnych haseł – skopiować do bazy lokalnej on-line.

Biblioteka PAT do współpracy z CKTCZ przystąpiła w czerwcu 1999 roku, zaczynając od skopiowania do bazy PAT ponad 600 tytułów czasopism. Jest to jednoznaczne z wprowadzeniem do bazy lokalnej ponad 600 rekordów bibliograficznych dających podstawę do stworzenia rekordów zasobu oraz odpowiadającą im podobną ilość haseł ujednocionych (nazw osobowych, ciał zbiorowych, tytułów). We wrześniu natomiast, biblioteka nasza już aktywnie włączyła się do poszerzania centralnej bazy danych, wprowadzając do niej utworzone przez siebie rekordy bibliograficzne wraz z charakterystyką rzeczową i rekordami kartoteki haseł wzorcowych. W okresie od września 1999 do czerwca 2000 łącznie wprowadzonych i skopiowanych do bazy macierzystej zostało ok. 300 rekordów bibliograficznych i odpowiadająca im analogiczna ilość haseł.

---

⁷ khw – kartoteka haseł wzorcowych

khp – kartoteka haseł przedmiotowych

Pamiętać przy tym należy, że opracowanie wydawnictw ciągłych wymaga zupełnie innego nakładu pracy, niż ma to miejsce podczas opracowywania wydawnictw zwartych. Szacuje się, że czas potrzebny na opracowanie jednego czasopisma wynosi średnio ok. 4 godz. Wiąże się to m.in. z koniecznością ścisłego przestrzegania zasad opisu bibliograficznego zawartych w Polskiej Normie: PN-N-01152-2⁸ oraz zgodnością z wymogami formatu USMARC.

Norma wyraźnie określa, iż: „Podstawą opisu wydawnictwa ciągłego powinien być pierwszy zeszyt wliczony w ciąg numeracji (...). W przypadku istotnej zmiany tytułu lub istotnej zmiany nazwy instytucji sprawczej, przy tytule będącym nazwą rodzajową, podstawą opisu powinien stanowić pierwszy zeszyt, w którym nastąpiła ta zmiana. Jeżeli opisywane wydawnictwo ciągle przestało się ukazywać, podstawę opisu powinien stanowić zeszyt pierwszy i (...) także ostatni opisywanego wydawnictwa”⁹.

Tu, dla osoby katalogującej, zaczynają się niejednokrotnie trudności. Biblioteka Papieskiej Akademii Teologicznej nie jest przecież jedyną, która – pomimo imponujących i niejednokrotnie niezmiernie rzadkich i cennych zbiorów - posiada liczne braki. Jednakże bibliotekarz opracowujący czasopismo, powinien dotrzeć do pierwszego i – jeśli taki jest – ostatniego numeru tegoż wydawnictwa oraz prześledzić wszystkie lata jego ukazywania się. Już tutaj zaczyna się pierwszy etap współpracy między pracownikami różnych bibliotek. Oczywiście, w poszukiwaniu brakujących numerów zazwyczaj udajemy się do Biblioteki Jagiellońskiej. Jeżeli pomimo to, nie uda nam się dotrzeć do poszukiwanego dokumentu, pozostaje nam wędrówka po innych bibliotekach, zwłaszcza kościelnych. Na równi z nią odbywają się kontakty poprzez pocztę elektroniczną z innymi bibliotekami akademickimi w Polsce i tą drogą następująca wymiana koniecznych informacji.

Przeszukiwane są także katalogi biblioteczne krajowe i zagraniczne, dostępne poprzez telnet i internetowe strony

⁸ PrPN-N-01152-2 Opis bibliograficzny – Wydawnictwa ciągłe

⁹ Tamże: s. 8-9

WWW¹⁰. Docieranie do źródeł poprzez łącza internetowe posiada dla bibliotekarza niebagatelne znaczenie. Na stronach WWW swoje bazy udostępnia Biblioteka Narodowa¹¹ - zarówno dotycząca czasopism polskich (także nowych) jak i zagranicznych.

Może warto w tym miejscu zaznaczyć się z możliwością dostępu do katalogów bibliotek polskich i zagranicznych prezentujących swe katalogi w systemie VTLS.

Adresy IP I URL Polskich Baz w Systemie VTLS¹²

Katalog	Adres IP	Adres URL	Serwer	Login	Password
Katalogi centralne					
CKTCZ	193.0.118.1		koala Sopot	hello user.clas02	
CKHW	153.19.120. 55		Warszawa	user02	baza02
Gdańsk					
BG UG	153.19.120. 55	www.bg.univ.gda.pl/opa	koala Sopot	hello user.clas01	
B Gdańska PAN	153.19.120. 55	www.bg.univ.gda.pl/PAN	koala Sopot	hello user.clas11	
Kraków					
BG AE	149.156. 113.100	victoria.uci.agh.edu.pl/AE	victoria AGH Kraków	user	
BG AGH	149.156. 113.100	victoria.uci.agh.edu.pl/AGH	victoria AGH Kraków	user	
BG AR	149.156.113. 100		victoria AGH Kraków	user	

¹⁰ Komperda A., Makarska-Deszcz B., Statkiewicz I.: *Internet w bibliotece*. Wrocław 1999

¹¹ <http://www.bn.org.pl/>

¹² <http://www.oss.wroc.pl/vtls/adresy.htm>

BG AP	149.156.113.100		victoria AGH Kraków	user	
BG PWST	149.156.113.100		victoria AGH Kraków	user	
BJ i BM UJ oraz B PAT	149.156.88.15	www.bj.uj.edu.pl/BJ www.pat.krakow.pl/	galicja UJ Kraków	user	
Lublin					
BG AR	139.59.52.100	katalog.ar.lublin.pl/vtls/polish/	priam UMCS Lublin	katalog	
BG PL	139.59.52.100		priam UMCS Lublin	katalog	
BG UMCS	139.59.52.100		priam UMCS Lublin	katalog	
BU KUL	192.188.237.100		pater Lublin	katalog	
WBP	212.182.106.62		lubicz Lublin	katalog	
Warszawa					
BUW	193.0.118.1	katalog.buw.uw.edu.pl	Warszawa	user01	baza01
Wroclaw					
BUWr	156.17.58.8	www.bu.uni.wroc.pl/vtls/polish	eirene Wrocław	opac	
Ossolineum	156.17.104.196	alfa.oss.wroc.pl/vtls/polish	alfa Wrocław	vuser	osso99

Wybrane bazy zagraniczne:

Biblioteka Kongresu Waszyngton	140.147.254.3	http://lcweb.loc.gov/catalog			
Bibliothèque Nationale de France	193.50.133.201			opale	
Université Catholique de Louvain		http://bib.sia.ucl.ac.be			
Universitat Autònoma de Barcelona	Babel.uab.es 161.116.66.11			hello uab.bib	
Swiss National Library	Helveticat.snl.ch 193.135.174			hello internet, user. clas01	snl
Biblioteki włoskie					
Biblioteca Watykańska	libs6.vatlib.it 193.43.102.194	http://www.vatican.va/library_archives/vat_library/visit/index_it.htm		opaceng	opaceng
Biblioteca Francescana		http://biblia.it/ebf			
Pontifical Athenaeum Regina Apostolorum - Library		http://www.ateneo.org/ateneo/library/librayf.htm			
Pontificia Università Gregoriana – Library		http://www.unigre.urbe.it			

Kolejnym punktem mogącym przysparzać pewne trudności jest ustalenie numeru **ISSN (międzynarodowego znormalizowanego numeru wydawnictwa ciągłego)**.

Może się zdarzyć, że ISSN przejmowany z czasopisma, a szczególnie z pierwszego numeru po zmianie tytułu jest błędny. Należy go zatem zawsze korygować w oparciu o dane z bazy ISSN¹³. Na podstawie tych danych ustalany jest także tytuł skrócony i tytuł kluczowy wydawnictwa¹⁴. Bazy ISSN dla tytułów polskich są dostępne na CD-ROM, natomiast osiągnięcie takiej bazy dla czasopism zagranicznych może okazać się dla biblioteki zbyt kosztowne. I tutaj więc korzystamy z dobrodziejstw Internetu. Mianowicie Międzynarodowe Centrum ISSN na stronach WWW¹⁵ przedstawia możliwość dostępu do bazy on-line w wersji testowej. Oczywiście istnieją pewne ograniczenia, jednak baza ta wciąż ulega aktualizacji i w procesie katalogowania stanowi jedno z podstawowych źródeł informacji.

Zatem, gdy ustalimy wszelkie dane dotyczące poszczególnych stref opisu bibliograficznego¹⁶, przystępujemy do tworzenia rekordu bibliograficznego zgodnego z formatem USMARC.

Oto przykład rekordu bibliograficznego wraz z hasłami dla czasopisma „Echo z Afryki”:

Pola stałej długości¹⁷:

Local lvl: 5   Analyzed: 0   Operator: 0034   Edit:
Type cntl: CNTL: Rec stat: n   Entrd: 991210   Used: 991222
Type: a   Bib lvl: s   Govt pub: | Lang: pol   Source: | S/L ent: 0
Repr: Enc lvl: 1   Conf pub: 0   Ctry: ||| Ser tp: p   Alphabt:
|
Indx: Mod rec: | Phys med: | Cont: |||| Frequn: m   Pub st: d
Desc: i   Cum ind: Titl pag: ISDS: | Regulr: r   Dates: 1893-
1958

¹³ Patrz: pole 022 rekordu bibliograficznego

¹⁴ Patrz: pole 210 i 222 rekordu bibliograficznego

¹⁵ <http://www.issn.org/index-eng.html>

¹⁶ PrPN-N-01152-2 Opis bibliograficzny – Wydawnictwa ciągłe, s. 7-8

¹⁷ Czcionką pogrubioną przedstawione zostały etykiety pól i podpól.

Pola zmiennej długości:

- 001** df99393050
035 0010-61960
040 KR 295/DAG \c KR 295/DAGs \d KR 295/DAG
041 0 pol
222 0 Echo z Afryki
245 00 Echo z Afryki : \b pismo miesięczne ilustrowane dla popierania zniesienia niewolnictwa i dla rozszerzenia misyj katolickich w Afryce / \c Sodalicya św. Piotra Klawera.
260 Salzburg : \b Sodalicya św. Piotra Klawera, \c 1893-1958. \c 23 cm.
310 Mies.
362 Opis na podstawie BN online.
500 Od 1916-1930 miejsce wyd. Kraków; od 1931-193[7] Krosno; od 1938 Rzym.
600 Maria Teresa Ledóchowska \c (bł. ; \d 1863-1922) \x czasopisma.
650 Kościół katolicki \x misje \z Afryka \x czasopisma.
650 Misje polskie \z Afryka \x czasopisma.
650 Niewolnictwo \z Afryka \x czasopisma.
710 2 Sodalicya św. Piotra Klawera.
785 00 \t Echo z Afryki i Innych Kontynentów \x 0860-584X \w df99393051
930 B PAT

Wprowadzono następujące wartości w polach stałej długości:

- Operator:** 0034 (numer operatora)
Rec stat: n (rekord nowy)
Bib lvl: s (wydawnictwa ciągłe - serials)
Lang: pol (wydawnictwo w języku polskim)
Enc lvl: 1 (pochodzenie opisu – opis przejęty z innego źródła, dot. strefy numeracji)
Ser tp: p (typ wydawnictwa ciągłego – czasopismo –
 – periodical)
Frequen: m (częstotliwość – miesięcznik – monthly)

Pub st: d (status publikacji – wydawnictwo zakończone)
Desc: i (kod przepisów katalogowania – rekord zgodny z ISBD)
Regulr: r (wydawnictwo ukazujące się regularnie)
Dates: 1893-1958 (wydawnictwo ukazywało się w latach 1893-1958)
Entrd: 991210 (data wprowadzenia rekordu)
Used: 991222 (data ostatniej modyfikacji)
Pole 001: df99393050 (numer kontrolny nadany przez bibliotekę tworzącą rekord)

Wprowadzono następujące pola zmiennej długości¹⁸:

- 035 Numer systemowy** (generowany automatycznie)
040 Instytucja sporządzająca opis (pole zawiera sigła biblioteki i identyfikator osoby, która uczestniczyła w tworzeniu rekordu)
041 0 Język dokumentu
222 0 Tytuł kluczowy (nadawany wydawnictwu ciągłemu przez ośrodki ISDS, przejmuje się z bazy ISSN; w sposób jednoznaczny identyfikuje wydawnictwo)
245 00 Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (podaje się tytuł właściwy, przejęty z głównej strony tytułowej lub jej substytutu oraz w podpolu **b** – ciąg dalszy tytułu; w podpolu **c** podaje się nazwę instytucji sprawczej przejętą w formie występującej w wyd.)
260 Strefa adresu wydawniczego (pole zawiera informacje o miejscu wydania wydawcy i roku wydania)
300 Strefa opisu fizycznego (w podpolu **c** – podany jest format)
310 Aktualna częstotliwość (pole to modyfikuje się przy każdej kolejnej zmianie częstotliwości w trakcie ukazywania się czasopisma)

---

¹⁸Pola zmiennej długości identyfikowane są za pomocą trzyznakowych etykiet oraz dwóch jednoznakowych wskaźników, którymi mogą być cyfra lub spacja. Dane wprowadza się w podpolach oznaczonych separatorem podpola \i identyfikatorem podpola, którym może być litera lub cyfra.

- 362 0 Strefa numeracji** (dane dotyczące numeracji pobiera się ze strony tytułowej lub jej substytutu. Wydawnictwo przestało się ukazywać, podana jest zatem numeracja pierwszego i ostatniego zeszytu tego czasopisma. Wobec braku pierwszego numeru i (lub) ostatniego opisywanego wydawnictwa do niedawna źródło, na podstawie którego przejęta była numeracja, podawana w podpolu z, obecnie informację tę zamieszcza się w polu uwag¹⁹)
- 500 Uwaga ogólna** (pole powtarzalne, podano uwagi dotyczące źródła opisu, zmian miejsca wydania)
- 600** Hasło przedmiotowe
- 650** Hasła przedmiotowe
- 710** Hasło dodatkowe – nazwa ciała zbiorowego
- 785 00 Tytuł następnego wydawnictwa** (drugi wskaźnik określa rodzaj powiązania; podano jego ISSN oraz numer kontrolny)
- 930** Pole lokalizacji wydawnictwa ciągłego w bibliotekach (tutaj: jedynie Biblioteka PAT)

Hasła przedmiotowe utworzone w CKTCZ i następnie związane z rekordem bibliograficznym (hasła te także kopiuje się do bazy lokalnej - PAT):

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034
ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991216   **Used:** 991218
Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d
Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab
Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n
Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |
010   s 99095328

¹⁹ Przy braku danych w dostępnych źródłach można sporządzić opis na podstawie posiadanego kolejnego numeru, ale należy zamieścić uwagę o numerze z którego zaczerpnięto dane (pole 500) i nie wypełnia się w takim przypadku pola numeracji (362). Biblioteka, która posiada 1-szy numer lub bogatszy zasób uzupełnia dane.

035 0034-45080
040 KR 295/DAG \c GD U/JD
100 Maria Teresa Ledóchowska \c (bł. ; \d 1863-1922)
 \x czasopisma.

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034
ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991213   **Used:** 991217
Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d
Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab
Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n
Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |
010   s 99095318
035 0034-36080
040 KR 295/DAG \c GD U/JD
150 Kościół katolicki \x misje \z Afryka \x czasopisma.

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034
ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991213   **Used:** 991216
Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d
Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab
Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n
Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |
010   s 99095308
035 0034-22580
040 KR 295/DAG \c GD U/JD
150 Misje polskie \z Afryka \x czasopisma.

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034
ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991215   **Used:** 991218
Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d
Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab
Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n
Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |
010   s 99095324
035 0034-44980
040 KR 295/DAG \c GD U/JD
150 Niewolnictwo \z Afryka \x czasopism

Wszystkie hasła przedmiotowe w polu stałej długości **Bib lvl**, zawierającym informacje o typie hasła, zawsze przyjmują wartość **y** (hasło przedmiotowe), natomiast hasła typu: nazwa osobowa, nazwa ciała zbiorowego (jak poniżej) lub hasło typu: Nazwa. Tytuł – zawsze przyjmują wartość **x**.

Hasła przedmiotowe, najistotniejsze pola stałej długości:

Bib lvl:	y	(hasło przedmiotowe)
Operator:	0034	(dla pracowników B PAT - w bazie CKTCZ przyjmuje zawsze taki numer)
Rec stat:	n	(rekord nowy)
Entrd, Used		(daty wprowadzenia i ostatniej modyfikacji rekordu)
Head:	bab	(przeznaczenie hasła)
Enc lvl:	n	kompletność rekordu)
Pole 010		(numer kontrolny – wg najnowszych ustaleń jest to pole zmiennej dł. ²⁰)

Pola zmiennej dł.:

035	(numer systemowy)
040	(sigla biblioteki i osoby sporządzającej hasło oraz w podpolu c – sigla biblioteki i osoby zatwierdzającej hasło i nadającej numer kontrolny)
1XX	(hasło ujednolicone)

Hasło korporatywne utworzone w bazie CKHW, następnie skopiowane do baz: CKTCZ i PAT
oraz związane z rekordem bibliograficznym:

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** x   **Operator:** 2600
ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991210   **Used:** 991216
Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d

²⁰Zob.: *Hasła osobowe, korporatywne i osobowe : zasady sporządzania rekordów Kartoteki Hasel Wzorcowych*. Pod red. Anny Paluszkiewicz i Marii Lenartowicz. Warszawa 1999 s. 10

Roman: | **Subj:** n **Series:** n **Ser num:** n **Head:** abb
Ref status: a **Upd status:** a **Auth status:** a **Name:** n
Enc lvl: n **Auth/Ref:** a **Mod rec:** | **Rules:** |

010 n 99074761
035 0034-21780
040 KR 295/DAG \c KR 295/DAGc
110 2 Sodalicyja św. Piotra Klawera.
410 2 Sodalicyja św. Piotra Klawera.
410 2 Sodalicyja Klawerjańska.
665 9 Sodalicyja św. Piotra Klawera - zgromadzenie zakonne zał.
 przez bł. Marię Teresę Ledóchowską w 1894.
670 Kp. Echo z Afryki. - R. 17, nr 3 (1909).
670 Encyklop. SJ

Pola stałej dł. w haśle korporatywnym
 (poza wspomnianym wyżej **Bib lvl:** x) przyjmują wartość jak
 w hasłach przedmiotowych.

Pola zmiennej długości:
1XX - hasło rekordu (**110** – hasło korporatywne)
4XX - warianty hasła rekordu (tropy „zob.”)
655 - nota historyczna
670 - źródło, w którym znaleziono informacje

Poniżej przytoczono kolejny przykład rekordu bibliograficznego:

Local lvl: 5 **Analyzed:** 0 **Operator:** 0000 **Edit:** Type
cntl:
CNTL: **Rec stat:** n **Entrd:** 991115 **Used:** 991130
Type: a **Bib lvl:** s **Govt pub:** | **Lang:** fre **Source:** | **S/L ent:** 0
Repr: **Enc lvl:** **Conf pub:** 0 **Ctry:** ||| **Ser tp:** p **Alphabt:** |
Indx: **Mod rec:** | **Phys med:** | **Cont:** |||| **Frequ:** **Pub st:** c
Desc: i **Cum ind:** **Titl pag:** **ISDS:** | **Regulr:** x **Dates:** 1958-
 9999
001 df99393029
022 0484-0887

- 035** 0010-01060
040 KR 295/DAG \c KR 295/DAGs \d KR 295/DAG
041 0 freengita \b eng
210 1 Rech. augustin. \b (Paris)
222 10 Recherches augustiniennes \b (Paris)
245 00 Recherches Augustiniennes : \b supplément
a la Revue des études augustiniennes.
260 Paris : \b Études Augustiniennes, \c 1958-
300 \c 24 cm.
310 Niereg.
362 0 Vol. 1 (1958)-.
500 Od vol. 11 (1976) brak podtytułu.
504 Zawiera bibliografię.
546 Tekst w j. fran., sporadycznie w j. ang., j. wł.
600 Augustyn \c (św. ; \d 354-430) \x czasopisma.
650 Teologia \x czasopisma.
650 Filozofia chrześcijańska \x czasopisma.
772 0 \t Revue des Études Augustiniennes \g Vol. 5 (1958)-
\x 0035-2012 \w df99393032
930 B PAT

Dane charakteryzujące opisywany dokument mogą być każdorazowo odmienne. Dlatego też poszczególne rekordy bibliograficzne różnią się od siebie w zależności od tego, jakie cechy posiada opisywane przez nas wydawnictwo. Od tego uzależniona jest więc obecność lub nieobecność poszczególnych pól rekordu bibliograficznego.

Porównując powyższe przykłady stwierdzamy, że inne wartości, niż w pierwszym przykładzie przyjmują następujące pola stałej długości:

- Lang:** fre (kod języka musi być zgodny z kodem wymienionym w polu zmiennej dł. **041**)
Enc lvl: (pochodzenie opisu – spacja, gdy opis na podstawie autopsji)
Frequen: (częstotliwość – spacja – częstotliwość nie

jest określona, wydawnictwo z założenia nieregularne)

Pub st: c (status publikacji – wydawnictwo publikowane na bieżąco)

Regulr: x (wydawnictwo nieregularne)

Dates: 1958-9999 (pole zawiera rok rozpoczęcia oraz 9999 - wychodzi na bieżąco)

Pole 001: df99393029 (numer kontrolny nadany przez bibliotekę tworzącą rekord)

Natomiast w polach zmiennej długości różnice dotyczą następujących pól:

- 022** ISSN (nieobecny w poprzednim przykładzie)
- 035** Numer systemowy
- 041 0** Język dokumentu (podaje się trzyliterowe kody języków występujących w tekście, w podpolu b - stosowane dla języka streszczeń różnych od języka tekstu głównego)
- 210 1** Tytuł skrócony (skrócona forma tytułu kluczowego przejmowana z bazy ISSN, wskaźnik 1 oznacza, że tytuł służy jako dodatkowy czynnik wyszukiwania w indeksie, w podpolu b – dopowiedzenie)
- 222 10** Tytuł kluczowy (wskaźnik 1 – tytuł indeksowany, różny od tytułu właściwego; w podpolu b dopowiedzenie)
- 245 00** Strefa tytułu i oznaczenia odpowiedzialności (opis w tym polu jest utworzony dla tytułu dodatku samoistnego wydawniczo, brak oznaczenia odpowiedzialności)
- 500** Uwaga ogólna (dotycząca podtytułu)
- 504** Uwaga dotycząca bibliografii załącznikowej
- 546** Uwaga dotycząca język (podana jest informacja o językach tekstu głównego dokumentu w kolejności ich występowania w dokumencie, a także o języku streszczeń)

600 Hasło przedmiotowe

650 Hasła przedmiotowe

772 0 Tytuł wydawnictwa głównego dla dodatku (pole to wiąże tytuł główny z tytułem dodatku; podany jest w podpolu **g** – zakres powiązania, w podpolu **x** – numer ISSN, w podpolu **w** - numer kontrolny wydawnictwa głównego)

Hasła przedmiotowe związane z rekordem²¹:

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034

ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991113   **Used:** 991117

Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d

Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab

Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n

Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |

010 s 99094998

035 0032-16880

040 KR 295/DAG \c GD U/JD

100 Augustyn \c (św. ; \d 354-430) \x czasopisma.

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0034

ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 990916   **Used:** 990928

Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d

Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab

Ref status: a   **Upd status:** a   **Auth status:** a   **Name:** n

Enc lvl: n   **Auth/Ref:** a   **Mod rec:** | **Rules:** |

010 s 99094652

035 0029-61980

040 KR 295/DAG \c GD U/ISS

150 Teologia \x czasopisma.

Local lvl: 1   **Subdiv:** n   **Bib lvl:** y   **Operator:** 0033

ARN: **Rec Stat:** n   **Entrd:** 991110   **Used:** 991117

Type: z   **Geo subd:** n   **Govt Agn:** | **Source:** d

Roman: | **Subj:** n   **Series:** | **Ser num:** | **Head:** bab

²¹ Opis pól stałej i zmiennej długości jak w przypadku haseł dotyczących pierwszego rekordu.

Ref status: a **Upd status:** a **Auth status:** a **Name:** n
Enc lvl: n **Auth/Ref:** a **Mod rec:** | **Rules:** |
010 s 99094975
035 0032-19680
040 KR 119/mr \c GD U/JD
150 Filozofia chrześcijańska \x czasopisma.

W zamieszczonych powyżej rekordach bibliograficznych nie wystąpiły pola dotyczące m.in. wariantu tytułu (**246**), poprzedniej częstotliwości (**321**), strefy serii (**440**, **490** i **830**), pola niektórych powiązań (**770**, **775**, **776**, **777**, **787**), czy dodatkowych uwag. Jednakże te przedstawione, występują najczęściej i wiele z nich daje możliwość satysfakcjonującego wyszukiwania w różnego rodzaju indeksach generowanych przez system VTLS właśnie z poziomu rekordu bibliograficznego.

Należy jeszcze wspomnieć, że każde czasopismo, które biblioteka zamierza opracować, musi być uprzednio zgłoszone na listę rezerwacji, znajdującej się na stronie Web (<http://www.bg.univ.gda.pl/library/czas/>) i noszącej nazwę roboczej listy tytułów czasopism przeznaczonych do opracowania.

Jak więc można się przekonać opracowanie wydawnictw ciągłych, niesie ze sobą zarówno wszelkie udogodnienia związane z komputeryzacją, jak i pewne trudności (czasem trudno pominąć fakt pewnych kłopotów w łączności z bazą CKTCZ). Te jednak zawsze są do przezwyciężenia. Natomiast niezaprzeczalną satysfakcję i radość przynosi dobra współpraca w tak szerokim gronie. Częste i serdeczne kontakty z osobami, których nierzadko osobiście nawet nie znamy, ochocze służeńie radą, czy niesienie sobie skutecznej pomocy, właśnie przez łącza internetowe, coraz częściej charakteryzuje pracę dzisiejszych bibliotekarzy, a jednocześnie wpływa na jakość wykonywanej pracy. Owocna współpraca nie jest nowym tematem i znana jest dobrze bibliotekom kościelnym, o czym czytelnicy biuletynu „FIDES” wiedzą najlepiej.